

Na mrzlo se postavi slovenski učitelj s tem, da se slovenskega kraja premesti v nemški kraj. Slovenskega učitelja pa Nemci seveda ne morejo to, je dež. šolski svet kmalu spoznati, in se iskati drugega sredstva. To sredstvo je bilo umirovljenje. A kako to doseči? Odrasli zdravnik v Ptuju je naredil zdravniško spričevalo, v katerem se je potrdilo, da je dotični učitelj tako bolan, da ne more več opravljati svoje službe. Na to je bil mož umirovljen in je to še sedaj. Nihče se ni bolj čudil, kakor ta učitelj, ki se svoje žive dni ni bil bolan in je tudi še sedaj povsem zdrav. (Smeh.) Rekurzi mu niso nič pomagali, tudi naučno ministerstvo se ni nanje oziralo.

V Istri so razmere glede ljudskih šol še nekoliko bolj žalostne. Po najnovejših statističnih podatkih je tam 46.000 otrok, ki bi morali šolo obiskovati, mej temi pa jih je 18.000, ki pogrešajo potrebne hrvatske ljudske šole. Glavna krivda zadeva šolska oblastva, ki ljudstvu vedno le italijanske šole ponujajo, o hrvatskih šolah pa nečesto niso slišali in se jim najodločneje zoprotstavljajo.

Hrvatska občina Poljana je zgradila veliko šolsko poslopje in je opremila z vsem, kar je potrebno. Tri leta se je morala boriti, da je dobila javno hrvatsko ljudsko šolo, a dobila jo je šele, ko je naučno ministerstvo ugodno rešilo njeno pritožbo. Tako grdo se ravna s slovensko-hrvatsko večino v Istri; ljubše je nekaterim, da se pogrezi v nevednosti, kakor da bi se pametno in pedagoško izobrazila.

V Trstu Slovenci še vedno ne morejo dobiti ljudske šole, takisto ne v Gorici, dasi se je potreba slovenskih šol komisijsko dokazala. Specijelno v Gorici ima 12.000 Italijanov, poitalijančenih Slovencev in poitalijančenih Nemcev, 25 ljudskosolskih razredov, za 7000 Slovencev pa ni v tem mestu ni jednega slovenskega ljudskosolskega razreda; zadovoljiti se morajo s privatno šolo, katero obiskuje 320 otrok. Tako morajo Slovenci dvakrat plačevati, jedenkrat za italijansko mestno šolo, potem pa za privatno šolo, kar je očitno velika krivica. (Gotovo!)

Slovenci v Gorici so tri leta zapored prosili za slovenske šole, ali stvar se je vselej zavlekla. Tako je dež. šolski svet dne 20. februarja 1893. odločil v tej stvari prosilec na korist, ali, na čudo, ministerstvo je to odločbo razveljavilo (čujte!) in odredilo nova poizvedovanja, kateri bi imela biti končana do 15. septembra l. l.; končana pa so bila šele koncem decembra in sicer so se vodila tako, da zahtevam ministerstvega naročila ni bilo povsem ustreženo.

Od tedaj so minuli štirje meseci, a zgodilo se še vedno ni nič. Goriski mestni svet je razne ministerstve reklamacije ignoriral, ker teh opominov ne zmatra resnimi, ali pa se ne skliče mestni šolski svet ali pa se slovenska peticija iz najbolj ničevnih razlogov postavi raz dnevnih red.

Ključ za razumevanje teh dogodov je dobili v namestniški palači v Trstu, saj ni nikaka tajnost, da sedanja sestava mestnega sveta in mestnega šolskega sveta ni drugega nič, kakor protekcijsko dete deželne vlade.

Bivši minister Gautsch je povsem drugače ravnal; ta je kategorično in telegrafično sporočil v Ljubljano ukaz, da je ustanoviti nemško ljudsko šolo; glede Gorice in Trsta ravna ministerstvo čisto drugače, kadar gre za slovenske želje. Tu nima ministerstvo hkrati nobene moči. Sicer pa se na Primorskem dogajajo in pusti se, da se dogajajo reči, katerih ni moči drugače imenovati, kakor avstrijsko zaslepljenost.

Gospoda moja, sedaj mislim govoriti o šolskem boju na Koroskem. S tem šolskim bojem, trajajočim že 25 let, se mislim nekoliko natančneje baviti, in sicer iz treh razlogov: Prvič, ker nam slovenskim poslancem ne more biti vse jedno, kaka je usoda naših slovenskih rojakov v na Koroskem; drugič, ker koroski Slovenci nimajo nobenega slovenskega poslanca, in tretjič, ker sem bil naprosen, da v tej visoki zbornici popišem trpljenje koroskih Slovencev.

Zadnje ljudsko števljenje je na Koroskem konstatovalo 254.587 nemških in 101.030 slovenskih prebivalcev. Ti nad 100.000 duš broječi Slovenci se pred kratkim niso imeli nobene slovenske šole.

Odkar so namreč prišli v veljavo novi ljudskosolski zakoni, izginile so vse prejšnje slovenske ljudske šole, ustanovljene za časa škofov Slomška in Wierzyja.

Še toliko slovenštine se v začetku ni trpelo v teh šolah, da bi slovenski otroci mogli brati katekizem. V veljavi je bilo geslo: Uči se nemški ali pa pogini.

Nad 100.000 duš broječi Slovenci na Koroskem imajo tako malo svojega zastopnika v deželnem šolskem svetu v Celovci, kakor ga nimajo 400.000 duš broječi starijski Slovenci v Gradcu.

Na Koroskem eksistuje normalnošolski načrt iz l. 1875. Po tem so bile le dve vrste šol: čisto nemške in utrakviskične. Utrakviskične šole so bile samo v tistih krajih, kjer prebivajo Slovenci združeno in kompaktno, torej v šolskih okrajih Sv. Mohor, Celovec, Beljak in Velikovec.

Nemških šol je bilo 256, namreč po starem učnem načrtu. K tem 256 čisto nemškim šolam se je takrat prištevalo še 16 in v najnovšem času se 24 takih šol, v katerih je samo nemščina učni jezik in se rabijo samo nemške knjige, dasi je velika večina ali

vsaj veliko odstotkov dijakov slovenske narodnosti.

Naredil sem tu majhen načrt o teh nemških šolah v večinioma slovenskih krajih.

	Nemški	Slovenski
solarji		
1) Anabihl	120	30
2) Žalec	28	80
3) Borovlje	26	545
4) Grabstjenj	13	252
5) Sv. Jakob ob cesti	15	79
6) Krivavrbca	39	37
7) Sv. Martin	23	84
8) Otmanje	43	45
9) Poreče	90	73
10) Holbiče	31	211
11) Sv. Tomaž pri Cilberga	11	90
12) Timenca	12	80
13) Podljubel	5	88
14) Veltrnje	75	155
15) Podkloster	38	210
16) Ledence	1	197
17) Vrata	43	206
18) Železna Kaplja	12	147
19) Pustriča	22	63
20) Velikovec	199	225
21) Prevali	222	172
22) Št. Janž	119	70
23) Rekasvas	5	50
24) Spodnji Dravobreg	122	165

Na teh 24 šolah je torej 1316 nemških in 3111 slovenskih otrok. Te šole so čisto nemške (čujte!) razen kateheta ne govori noben učitelj slovenski in noben ne sme rabiti slovenskega jezika, da, mnogo je takih, ki tega še ne morejo, ker slovenskega jezika sploh niso zmožni, o čemur bodem še govoril.

Ti slovenski solarji ne slišijo iz ust posvetnega učitelja nobene besede v njih materinem jeziku, kar je vendar pedagoška grozota, pedagogsko barbarstvo sredi Evrope. (Pritrjevanje.) Ako sploh kje, tako ima naučna uprava dolžnost tukaj vmes poseči (Tako je!), dež. šolski svet koroski v spomin poklicati člen 19. drž. osnovnih zakonov in mu zaukazati, da se po njem ravna; ta člen pravi: V tistih deželah, kjer prebiva več narodov, je javne učne zavode tako urediti, da dobi vsak narod potrebnih sredstev za izobrazenje v svojem jeziku, ne da bi bil prisiljen učiti se drugega deželne jezika. Tukaj ta določba ni v veljavi, ravno narobe; teh 3111 slovenskih otrok ima po državnih osnovnih zakonih pravico do slovenskih učnih knjig, do slovenskih učiteljev in do slovenskega pouka (Pritrjevanje) in zato ima naučna uprava dolžnost skrbeti, da se to dejansko zgodi in izpelje.

Postopanje dež. šolskega sveta koroskega je 25 let trajajoče permanentno kršenje drž. osnovnih zakonov. (Tako je.)

(Konec prih.)

Naše srednje šole.

Poslanec, gospod Vekoslav Spinčič je v poslanski zbornici dne 26. aprila t. l. govoril takó-le:

(Konec.)

Deželno šolsko oblastvo porabljalo je vsa sredstva, naj so to že moške in reči, da bi se zmanjšalo število dijakov, in ko je skoro doseglo svoj smoter, reklo je ministertvu: Djakov je le malo, v Pazinu torej gimnazije sploh ni treba. In, res, gimnazija se je povsem opustila, hrvatska se ni ustanovila, pač pa čisto nemška v Pulju.

Zgodilo se je to v dobi, ko so se uničile ali hotele uničiti tudi druge gimnazije na Češkem, na Kranjskem in v Dalmaciji. Več teh gimnazij se je v novešem času zopet ustanovilo, ali pa niso še bile popolnoma uničene; gimnazija v Pazinu pričakuje svoje obnove, ali v drugačni obliki, kakor je bila prej, namreč kot gimnazija s hrvatskim učnim jezikom.

Isterski Hrvatje imajo do nje pravico, ker izpolnjujejo svoje dolžnosti. Pri tej priliki pa hočem ponoviti, kar sem že prej povedal, da namreč pri določitvi učnega jezika ne sme biti odločilnega uprva narodnost prebivalcev mesta Pazina — teh je polovica italijanske, polovica hrvatske narodnosti — nego narodnost prebivalcev dežele. (Tako je!)

Nekaj tisoč Nemcev ima že svojo gimnazijo v Pulju, Italijani jo imajo v Kopru, ustanoviti bi torej bilo jedno za Hrvate, ki so v deželi v večini večini. Pri tej priliki omenim drugo željo isterskih Hrvatov, in sicer, naj bi tistim, ki so zvršili gimnazijo v Reki, ne delajo težkote pri vzprejemu na kako cislitvansko vseučilišče. Težkote se sicer ne delajo vedno, tu in tam se pa to vendar primeri; znan mi je jeden slučaj iz letošnjega leta. V tem oziru bi ne bilo težko delati, prvič, ker je reška gimnazija ravno tako organizovana, kakor vse cislitvanske gimnazije, in drugič, ker so prebivalci kvarnerskih bregov že po legi nakazani na Reko. Se ve da bi bilo tudi obisk zagrebskega vseučilišča dati popolnoma na prosto voljo, kakor je to danes tudi tovariš Biankini poudarjal.

Na gimnaziji v Pulju bi bilo hrvatski jezik vsaj kot učni predmet uvesti, da se morejo tisti, ki to gimnazijo obiskujejo, naučiti jezika dežele, tisti pa, ki jezika že nekoliko znajo, to znanje popolniti.

Dovoljsem si nekaj pripomniti glede drugega deželne jezika na Primorskem.

Na gimnaziji v Kopru se poučuje hrvatski jezik kot drugi deželni jezik, na gimnaziji v Gorici pa slovenski jezik.

Po instrukcijah za pouk na gimnazijah se morajo izvestne skušnje vršiti v navzočnosti ravnatelja, matura pa pod vodstvom deželne šolskega nadzornika ali pa njegovega namestnika.

Vprašam samo: Kaj naj dela ravnatelj oziroma deželni šolski nadzornik pri taki skušnji, če ne zna drugega deželne jezika, ki je tudi obligaten učni predmet v posamnih razredih kakor pri maturi?

V Trstu je vsled imenovanj novih profesorjev in sploh docentov že tako daleč prišlo, da ne bo, če le se jeden profesor zapusti gimnazijo, nikogar več, ki bi pri skušnjah iz slovenskega jezika mogel napraviti zapisnik, in bo le se jeden jedin Slovenec na gimnaziji, namreč vpraševalec.

Pri razpravi v proračunskem odsescu se je slišal izrek, da strogoš ni nikdar škodoval. Strogoš, gospoda moja, je profesorjem in ravnatelju res dolžnost, ali ta strogoš je le tedaj opravičena, če je odločba posledica sodb, katere so tekom telega šolskega leta izrekli vsi profesorji dotičnega razreda in če so sodbe mej letom pripravile dijaka na strogoš pri maturi ali pri drugih skušnjah. Ali se je zadnja leta zlasti v Gorici s tako, po instrukcijah za pouk na gimnazijah opravičeno strogošjo postopalo, o tem naj drugi sodijo.

Lani sem to le omenil, da opozorim naučno upravo, in tudi letos se pri tem nečem dalje muditi. Opozorjam samo na sklep, storjen meseca februarja v goriskem deželnem zboru, ko so se vsi poslanci obeh narodnostij soglasno, kakor pri malokateri priliki, izrekli za dotično resolucijo. Slovenski poslanec dr. Gregorčič tekmoval je z italijanskim poslancem dr. Venutijem, da bi se prišlo temu nedostatku v okom in vsi njuni tovariši so jim pritrdjevali.

Končam. Če se bodo srednje šole za Hrvate in Slovence, ki so tudi državljani v tej polovici monarhije in ki izvršujejo svoje dolžnosti, tako uredile, kakor sem to označil lani v svoji resoluciji in v svojih govorih, in tudi danes, potem bo država storila napram Hrvatim in Slovincem svojo dolžnost, potem bodo ti dobili od državne uprave svojo pravico; potem se bodo gotovo tudi laglje vzgajali značaji in svojih dolžnostij zavedni moške, potem tudi egoizem ne bo tako silen, kakor je sedaj; potem bode tudi ustrezno potrebi naših dežel — kajti uradniki bodo potem znali jezik prebivalstva — in ustrezno bo s tem tudi znanosti, za katero naj naučna uprava, kakor je rekel velečenjeni gospod pročevaler, stori vse, kar je mogoče. (Zivahno odobravanje. — Govorniku se čestita.)

Dopisi.

Iz Bilje, 27. maja. — Pred dvema letoma je bilo čitati v cenjeni „Soči“ „Poslanica“, v katerem se je ostro grajalo izdržavanje skladovne ceste iz Št. Petra skozi Bilje v Volčjodrago. — Nadejali smo se, da slavni cestni odbor za gorisko okolico potrebno ukrene, da se omenjena cesta zboljša in na potrebnih mestih primerno razširi. — Žal, vse je ostalo pri starem, dasi smo prizadnji volitvi v cestni odbor dobili zastopnika tudi iz naše srede.

Pred dvema mesecema so se na tej cesti trebili jarki. Iztrebki so se deloma odpeljali, deloma pa stoji še danes ob kraju ceste in sicer prav tam, kjer je cesta najbolj ozka, kakor n. pr. na „Križu Gjanovem“ v Biljah. Tu je cesta povprečno 3½ m. široka, 1 m. širokosti zavzamejo iztrebki, ostane tedaj 2½ m. za vožnjo. Ali je to pravilno? Prav tu je ob cesti jarek, kjer se nabira voda, od koder se prek ceste odteka na nasprotno stran. — V zimskem času pa nastane vsled ledi nevarnost za ljudi in živino. Tudi tu se ne vidi pomanjkljivosti neobhodno potrebne „vabljenca“. — Na poti iz Vrtojbe je pred biljensko cerkvijo mostič čez potok. A v kakšnem stanu je ta? Ozek mostič ima na straneh na pol podrti obzidje. Ni li to nevarno? Sramotno dovolj za občino, da mora imeti tako podrtijo na skladovni cesti, ko ima svojega zastopnika v cestnem odboru. Na „Margenci“ proti Bukovci je na potu kup kamnja apnenca, katerega so že pred dvema letoma za zgradbo „vabljenca“ spravili sem. Cesta je tu ozka, nasproti kamnju,

pa je globok jarek: naravno, da je za voznika s plasiljivimi konji zelo nevarno.

Za danes zadostuje to v spodbujajo, da se nerednosti odpravijo, a pomanjkljivosti zboljšajo. — (Ali bi pa morebiti ne bilo boljše, da bi bili ta dopis poslali naravnost slavnemu cestnemu odboru, ki ima zdaj delavnega, skrbnega in izvedenega predsednika? Uredn.)

Z dežele, 21. maja. — Ko sem površno pregledal zadnji „Primorski List“, našel sem uprav na zadnjem koncu lista na besede, ki so mi izvale, — da resnico govorim — čut pomilovanja. Ubogi ljudje — sem si mislil — kakšno preglavico jim dela ta mušna „Soča“.

Popred so begali ljudstvo z liberalno „Sočo“ ter jo imenovali glasilo goriskih liberalcev, kojim na čelu je veleuč. gosp. dr. poslanec dr. An. Gregorčič. A ko ji niso mogli škoditi, ker zavedno ljudstvo, ki zna ločiti zrno od plev, se ni dalo o tem prepričati, če tudi so mu to pošast silno črno slikali, iznašli so nov izraz za naš politični list, s kojim bi mu veljavo vsaj zmanjšali. Tam berem: „Soča glasilo nekaterih mlajših učiteljev“, a od kdaj to, dopisnik ne pove. Menda mladi dopisnik sam se ve. Pa da ni temu tako, se lahko sam prepriča; le naj se potruži do poste, ko se „Soča“ razposilja, in videl bode — če bo hotel — da je ta list, ki njemu — če tudi se mlademu — in njegovim par drugom toliko sivih lasij dela, edino glasilo zavednih rodoljubov na Goriskem vsih stanov in ne le nekaterih mlajših (pium desiderium gosp. dopisnika) hotel je reči — neizkušenih — učiteljev. Sicer dopisnik dobro ve, čegavo glasilo je „Soča“; in ta zavest mu ne da pokoja ter ga sili izkiniti novih izrazov, ki bi vrednost „Soče“ vsaj pred oddajenim svetom zmanjšali.

Toda ves trud v tem smislu bode brezuspešen in vsi novi „epiteti“, se tako prekanjeno izmisljeni, bodo le prazno tolažilo dopisniku v „Pr. L.“ in drugom, dokler deluje „Soča“ v tem duhu za vero in narod. Pa gospod urednik! Nekaj ste že vendar na boljem; sedaj že nekoliko skrivaj zabavljajo proti Vašemu listu; na zadnjem koncu, — kjer vsakdo lahko ne zapazi.

Iz Brd, 23. maja. V drugem delu odgovora na „Poslanico“ g. Antona pl. Reja moram poudarjati, da „Poslanica“ nikakor ni ovrgla mojega popravka glede 50 kron za „Slogine“ zavode, ampak v glavni točki potrdila, reši: „Predlagat sem jaz 25 gl.; ali ni to 50 kron? Ni bilo torej treba svetovati staršini A. Z. naj se dovoli 50 kron.“ Razvidno je iz teh besedi, da je staršina A. Z. nasvetoval 50 kron za „Slogine“ zavode.

Zupanovi trditvi pa, da „ni bilo treba svetovati“, oporskam iz teh razlogov:

1.) Vsak staršina ima pravico pri vsakem predlogu govoriti in nasvetovati, kar sem zdi primernejše „za“ ali „zoper“ predlog. Ne kratite pravice!

2.) Zupanov predlog, podariti „Sloginim“ zavodom okoli 20 do 25 gl., ni bil dovolj določen.

Glede tega določil je A. Z. 50 kron. 3.) Ta predlog je prišel na vrsto se le potem, ko je staršinstvo na pretnemgo prošnji dovolilo mnogo podpor, a mnogim odrekli. Z ozirom na to je hitel A. Z. podpirati predlog zupanova, da bi bilo n. ugovarjal listemu predlogu. O „Sloginim“ zavodih govoriti imel je pač tudi on pravico, ki je že kaj daroval za iste iz svojega žepa. Kdo ve, ali bi bil predlog brez njegovga podpiranja enoglasno sprejet? — V gnotno slabih časih ni lahko priti na visoko stopnico „narodne navdušenosti“. Zarad preslabe vinske kupčije in drugih nesreč zavladala je v Brdih neka boječnost pred stroški; in zato je težko vzbujati narodno požrtvovalnost. Torej je bilo treba pač podpirati predlog!

Moje besede: „Društvo „Sloga“ je poslalo zupanstvu in prosilo...“ Jam niso jasne. Vedeti pač morate kot narodnjak, da je „Soča“, katero urednje tajnik društva „Sloga“, večkrat pred Vaso sejo prosila zupanstva sploh, naj v njah pripravajo „Slogine“ zavode v podporo. (Zupanstva so pač prejela v jeseni l. 1893. naravnost od „Sloga“ okrožnico v tem oziru. Sedanje zupanstvo v Kozani je torej ni dobilo, ampak prejšnje. Ured.)

Vi prasaše: „Čemu tako hvalisanje?“ — To prasanje pošljite Vašemu dopisniku „Iz Kozane“, ki je v „Primorcu“ od 13. aprila t. l. čez potrebo Vas hvalisal, reši: „Ker je sedanji zupan, g. Anton pl. Reja, ne le iskren narodnjak kremenitega značaja, ampak tudi...“ itd. Kaj takega ni v mojem popravku (v „Prim.“ od 27. aprila) čisto nič.

Recite dopisniku, naj prese previdno in resnično, da ne bo treba popravka! On si je sicer podpisal „spričevalo nevednosti“, toda resnici ni še dal „pobotnice“.

Znamenje „?“ za besedami — „v Kozani“ razlagate krivo; ako bi stalo to znamenje „?“ za besedo „rodoljubov“, bi smeli po Vašem razlagati. Poglejte moj naslednji stavek, ki pa stavlja Vas, g. zupan, in druge Kozance med rodoljube, ki „so se potegovali“ vsak po svoje za zupanovo izvolitev. Vaš dopisnik je sramotil Kozance, ker je stel med rodoljube samo tiste „tu“ v Kozani, ki so se potegovali, da bo Anton pl.

Reja izvoljen županom. — Za danes dovolj! (Upamo, da bo o tej zadevi sploh dovolj.) Nadaljne polemike ne sprejememo več! Ured.) — a — Gradenski.

Iz Bolea, 29. maja. — Naša Narodna Čitalnica je pokazala novo, prav krepko in veselo nade vzbujajočo moč v sebi. Veselica, katero nam je priredila v nedeljo 20. t. m. po objavljenem sporedu, nam obeta novo, čilo življenje, ki povzdigne dobro ime in ugled našega lepega trga v tem romantiškem gorskem zatišju.

Da te nade niso prazne, spričujejo nam krepke, na vse strani sposobne moči, ki, so nam priredile omenjeno veselico. Imeli smo zares krasen večer, kakoršnega že dolgo ni bilo; vsi udeležniki — in bilo nas je obilo! — bili smo kar iznenajeni, kajti pričakovali smo sicer živahno zabavo, a našli smo se nekoliko več, poleg zabave tudi kaj prijeten dušni užitek.

V prvi vrsti mi je pohvalno omeniti petje, katero je učil in vodil poštrevolni učitelj gosp. Adolf Komac, ki skrbi prav matljivo tudi za krasno cerkveno petje. Pri malostvilnem zboru izvajali so pevec težke skladbe tako dovršeno, da viharna pohvala ni nehala, dokler jih niso ponovili. Ta uspeh mora kar vspodbujati pevovodjo in pevce. Le tako dalje, naša hvaležnost jim je naprej gotova!

Gregorčičeva deklamacija „Je te je va prisega“ predavala je učiteljica g. Ana Mlekuz povsem dovršeno. Gospica M. je tudi v tem pogledu za naš oder zaželjena moč.

Tudi igra „Kje je moja“ je bila popoln uspeh; vzbudila je obilo živahnosti in smeha, zlasti pa prvi nastop Križa in Kraza. Zenski ulogi ste bili v dobrih rokah. Igralo se je sploh nepričljivo, povsem naravno. Igrali so gospodje nadučitelj Bratina, učitelj v Čezsoči Dominiko (oba že stara igralca, znana s kobarškega odra) in Rus'ja; zenski ulogi ste izvršile g. učiteljica Ana Mlekuz in Malica Čopijeva. Zadnja je bila faktat prvič na odru in pokazala je svojo izredno zmogljivost za oder.

Naj bo dosti opisovanja. Skratka: naša Čitalnica nam je pripravila užitek, kakoršnega smo si že dolgo želeli. Prostorna hvala naj in poštrevolnim sodelovalcem. Naj bi nas tekoni poljeja zopet razveselili s tako veselico! — Se nekaj imam na stež. O tem pa prihodnje.

Iz Renč, 26. maja. (Sami smo krivi!) — „Soča“ nam je že večkrat neporočno dokazala, da smo največ sami krivi, ako se narodna enakopravnost ne izvršuje.

Dokazala nam je tudi v dejanju, kako Slovenci lahko dosežemo svoje pravice, ako le hočemo.

Ali mi Slovenci prav pogosto ne vemo, da bi se nam delila pravica; mi sami hočemo, da uradi uradujejo nemški ali pa laški. Zakaj? Zato, ker sami podajamo nemške ali laške vloge. Zahajamo k goriškemu odvetniku, redimo jih čez 20, a nimamo toliko srčnosti, da bi zahtevali od njih, naj nam za taš dragi denar spuščejo tožbe v slovenskem jeziku. Mi redimo Venutije, Maranje, Nardinije in vse take naše odločne nasprotnike, a oni nas zato osrečujemo s celimi kopami laških spisov in razsodil — za naš denar.

Pa tudi sami, kedar ne potrebujemo odvetnikov, večkrat gošimo sami proti sebi, da nam sodišča tudi pri najbolj volji ne morejo poslati slovenskih povabil, pisem ali razsodil. To se godi v naši županiji zlasti v vseh zapuščinskih zadevah.

Čajto! Tukajšnje županstvo (oziroma od njega izbrani sodni poverjeniki) spisuje vse stvarstovnice in inventarje v laškem jeziku. Na podlagi teh pridejo strankam laška povabila, na to sledi laške obravnave in razsodbe. Kdo je temu kriv? Mi sami! Zakaj ne spisuje teh reči tudi naš sodni poverjenik v slovenskem jeziku? Ali ni to prava sramota za naše Renče, katere tako naši ljudje pačijo v „Ranziano“! Odločno terjamo, da županstvo odpravi to sramoto iz občine!!

Evo uzrok, zakaj prihajajo laška vabila v čisto slovenske kraje. Ko je neki zakoniti listič breal proti „Soči“ vsled teh vabil, „Soča“ ni prav nič odgovorila — in storila je prav. Saj je uprav smešno, zadirati se vsled tega proti „Soči“, ki nas je že neštivokrat učila, kaj naj storimo, da nas oblastniji ne bodo nadlegovali z laškimi ali nemškimi dopisi; a ona ni dajala le dobre svete nam drugim, marveč je šla vedno prva z dobrimi zgledi naprej. (Dočim na listi, ki proti „Soči“ breajo, vlagajo na slovenske tožbe laške odgovore, a pri preiskovalnem sodniku narekujejo laške zapisnike. In taki ljudje hočejo druge učiti o narodni odločnosti! Ured.) — Nadejam se, da slavno županstvo poskrbi za to, da nas sodni poverjenik ne bo več sramotil s svojimi laškimi vlogami pri okrajnem sodišču!

Domače in razne novice.

V nedeljo 3. t. m. bo v Vrtojbi v Lašičevi gostilni pogovor o prihodnjem čitalniškem izletu. Skupen odhod ob 3 1/2 pop. od kapucinskega samostana. K obilni vdeležbi so vabljeni p. i. gg. čitalničarji.

Laški odvetniki menijo, da so le za to tukaj, da Slovence molzejo, v prvi vrsti naše manj zavedno ljudstvo, ko se pravda za take reči, ki bi se lahko poravnale brez tožbe in odvetnikov. Paga ščavo! Ako je pa treba zagovarjati kakega Slovence, kedar ima pravda kolekaj politiško lice, tedaj pa laškega odvetnika ni mogoče dobiti, vsakdo se izogiblje celó svoji dolžnosti, katero mu je naložila po nalogu okrožnega sodišča odvetniška zbornica, namreč, da mora uradno zagovarjati zatoženca.

V kratkem času smo imeli dva taka slučaja. V februarju se je imela vršiti obravnava proti Slovincu A. M., ki je bil zatožen, da je pisal v nemške liste tukajšnjim židom in lahonom nevsčene članke. A. M. ni bilo v Gorici. Določeni so mu bili trije uradni zagovorniki, a vsi trije so se izognili tej nalogi z ničevimi razlogi, ali prav za prav brez vsakršnega pravega izgovora. — Prav tisti dan se je vršila pa kazenska obravnava proti dvema nemškima begunoma, dvema potepuhoma prve vrste. Določeni jima je bil tudi uradni zagovornik, — tema pa slovenski odvetnik! — a ta je prišel ter posleno izvršil svojo nalogo. Tako tolnači slovenski odvetnik svojo dolžnost!! Torej dva tuja potepuha sta dobila v Gorici zagovornika, domačin pa ne, ker je — Slovenec.

Danes je naznanjena obravnava proti dvema solkanskima čuvajema; o tej pravdi poročamo na drugem mestu. Določeni so jima bili trije uradni zagovorniki, a vsi trije so odklonili to nalogo. Le prvi zagovornik ima opravičen uzrok, druge dva pa sta se izogubila zagovorništvu z ničevimi razlogi. — In prihiteli je moral zopet ta toliko sovraženi in preganjani dr. Stančič, da zagovarja poštna solkanska moža.

In tako postopanje, meni naša odvetniška zbornica, se povsem ujema z dostojanstvom odvetniškega stanu! Ako najde pa na Slovincu le las kake krivde, takoj ga udari s svojo neizprosno roko in židovska zmasla potem slavno raznašajo poročila o tajnih obravnava in sklepih, kakor bi bili to veljavni politiški dogodki.

Ali naj gospodje le počakajo. V kratkem bodo tu trije novi slovenski odvetniki in mi Slovenci začnemo isto tako neizprosno agitacijo po deželi, da vsak Slovence pojde ob potrebah le k slovenskemu odvetniku. Kdor tega ne stori, izobčimo ga iz svoje srede in vsak zaveden Slovenec bo tudi nasproti njemu postopal tako, kakor zasluži.

No, bomo videli, koliko slovenskih gošev ostane potem še Maranju, Venutiju, Verzegnassiju, Nardiniju, Luzzattu, itd. itd. kakor se že imenujejo vsi ti osrečevalci našega slovenskega ljudstva, katero pade njim v post.

V Podgori je pridobilo tamošnje bralno društvo preteklo nedeljo prav prijeten večer po naznanjenem sporedu. Vreme je bilo slabo, da je bila udeležba iz Gorice in okolice le majhna. Pohvalno pa nam je omeniti, da so se nomačini udeležili veselice v prav obilnem številu. To je lepo od naših Podgorcev in Podgorč! Naj bi tudi zanaprej vedno prihitali k takim narodnim zabavam!

Moški zbor nas je vse kar iznenadil. Že dolgo nismo slišali v okolici tako krasnega, zares slavnega petja. Pol je dva zbora: „Slovenski svet ti si krasan“ in „Kje dom je moj“. Dalje zbor „Oblaček“ z alt-solom, kateri je pela g. učiteljica Pehani. Gospodje Vodopivec, Princič, Černič in Lovrenčič so dvakrat dovršeno zapeli četverospjev „Pozdravljam Te“. Občinstvo je viharno ploskalo in pozdravljalo pevce in pevovodjo g. Vinka Vodopivca. Vsa čast pevovodji in pevcom!

Prizor „Roštjan Pozneje“ je večini sicer vzbujal mnogo smeha, ali taki nemški proizvodi dvomljive vrednosti niso za slovenski oder. Igra „Damo k leje v meč“ ni pripravna za predstave na deželi, ako se poprej ljudstvu ne raztolmači jestro igre. — Dramatični odsek „Goriškega Sokola“ je naredil, kar je mogel.

Katoliško bralno in pevsko društvo „Slovenska zveza“ v St. Petru pri Gorici priredi 10. t. m. svojo prvo veselico s sodelovanjem dramatičnega odseka „Gor. Sokola“. — Obširen spored prihodnjije.

Z Bukovega na Cerkljanskem smo prejeli iz priproste roke obširen dopis o tamošnjih cestah. Ali dopisa v glavnih točkah ne razumemo, zato ga tudi ne moremo popraviti in potem priobčiti. — Dopisnik omenja, da se je že pričela delati občinska cesta od grahovske meje skozi Bukovo po načrtu cestnega

odbora (?), kateri je odobrila posebna komisija. Proti temu načrtu pa je poslalo 49 občinarjev utok na deželni odbor, ali — pravi dopisnik — vsi (!) ti podpisalci niso davkoplačevalci. Dopisnik meni, da pritožba mora biti odklonjena, ker ceste je že narejene kakih 700 metrov.

Državni zbor. — Ni še povsem gotovo, ko to pišemo, kedaj se zaključí državni zbor, ker se merodajni krogi ne morejo še odločiti, kedaj naj bi sklicali letošnji delegaciji v Budimpešto. Ogerski ministerski predsednik dr. Weckerle je že nekaj dnij na Dunaju in se dogovarja s krono zaradi zakona o civilnem zakonu, kateri je bila magnatska zbornica odklonila, zdaj je pa bil v poslanski zbornici zopet sprejet. Vlada se močno prizadeva, da bi prodrla s to predlogo tudi v magnatski zbornici in v ta namen si hoče pridobiti upliv krono. Tudi namerava spraviti v magnatsko zbornico 15 novih članov, ki bi glasovali za civilni zakon. Krona se ni še odločila. Dokler pa to ni gotovo, ne marajo sklicati delegaciji, kjer bi Madjarji zopet ropotali in utegnili uzročiti kak nečuh skandal. — Govori se, da delegaciji se snideta v Budimpešti 11. junija.

Hohenwartov klub je našel potrebo, dati svojemu gospodarju zaupnico, za katero sta se tepla tudi Šuklje in Klum. O tem žalostnem pojavu naše zmedene slovenske politike, ki nam pritiska najsrmatnejši pečat breznačelnega političnega komedijantstva, bomo govorili prihodnjije, ker prejeli smo v tem pojavu obširen članek iz Ljubljane.

Te dni se vrši v poslanski zbornici razprava o noveli tiskovnega zakona. Nesveterne neznačne olajšave si pridobimo, vendar ostane Avstrija tudi odslej zadnja evropska država; se Turčija ima boljši tiskovni zakon. O tem predmetu bomo obširno govorili.

Isto tako se je 30. t. m. pričela razprava o trgovinski pogodbi z Rusijo.

Gospodski zbornica je kar na kratko skoro brez razprave sprejela državni proračun.

Srbske homatije. — Kralj Aleksander pojde prihodnji mesec v Carigrad, kamor ga je povabil Sultan. — Prav, naj gre. Morebiti se pri Turkih kaj bolje navadi, kakó se vladajo narodi!

Kar uzanja Milan, odkar je dobil oblast v roke, presega vse meje. Izdal je zopet dva kraljevska ukaza, ki sta tako famozna, da morata raztogotiti tudi največjega reakcionarja. Reorganizoval je prefektore in jim izročil popolno oblast nad vse občine. Občinska avtonomija je izgubila, kakor da je nikdar ni bilo. Vrh tega je ukazal, da odslej ne bodo prestopkov več sodili sodniki, nego tudi politišni uradniki, tako da dobi politišna uprava res neomejeno oblast v roke. Milanovi listi sicer pravijo, da te razmere ne bodo dolgo trajale, da se bo kmalu uveljavila nova ustava, ali pričakujemo, da Milan tega ne učeka.

Na Francoskem so imeli zopet ministersko krizo. Dupuy sestavi novo ministerstvo. Največ preglavice mu je delalo to, da ni mogel dobiti finančnega ministra. Naposled je pridobil poslanca Poincaréa. Razen tega ustopijo v ministerstvo še Deleassé, Barthou in Félix Faure, ki so vsi že bili ministri. Za ministerstvo vnanjih del hoče Dupuy pridobiti kakega diplomata po poklicu. Radikalna stranka ni z novo vlado kar nič zadovoljna in jej bo z vso odločnostjo nasprotovala. Dovtipni urednik je novo ministerstvo karakterizoval kot ministerstvo Casimir-Perier brez Casimir-Perierja.

Iredentizem v Tirolski. — Južnotirolski iredentovci postali so že tako predrzni, da se jim čudi in upira že sama — „Neue Freie Presse“. Ta list popisuje na podlagi najnovejših dogodkov, kako se mej prebivalstvom okolu Tridenta širi ideja združitve južne Tirolske z Italijo in kako se zanjo čedalje očitneje demonstruje. To se je zopet pokazalo te dni pri blagoslovljenju zastave tridentskega društva „Unione giinnastica“, ustanovljenega namestu razpuščene „Società giinnastica“. To iredentovsko gibanje je proizročilo, da se je ustanovil list „La Patria“, ki ima avstrijsko tendenco. Čudno je, da vidijo Nemci iredentovsko gibanje samo na Tirolskem, ne pa na Goriškem, v Istri in v Trstu!

Preobrat v Bolgariji. — Vseletni samosilnik Stambulov, čegar ime je omdeljevano s krvjo najboljših sinov bolgarskega naroda, se je moral umakniti s pozorišča, kajti njegova brezobzirnost že preseda knezu Ferdinandu, ki se boji celó za svoj prestol, ako se nadalje pusti vlado v rokah tega človeka. O tem preobratu doše so sledeče br-zojavke:

„Po odstopu vojnega ministra Sovoda se je nasprotstvo mej Stambulovom in Koburžanom tako poostriilo, da je bila kriza neizogibna. Nasprotstvo je načelno. Koburžan bi se rad Rusiji približal, vé pa, da je to nemogoče, dokler je Stambulov na čelu vlade. „Agence balcanique“ javlja sedaj, da je ministerstvo, hoče pojasniti položaj, podalo ostavko. Koburžan je poklical Stambulova k sebi, da se z njim porazume. Trdi se, da je demisijo že vzprejel in naročil Grekovo, naj sestavi novo ministerstvo.“

Grekov je odklonil ponudbo, sestaviti novo ministerstvo. Stambulov je svoj odstop uradno naznanil vsem prefektom. Metropolit Klement je bil sicer izpuščen iz zapore. Koburžan je od strani Stambulova, ki si je z uspehom gledé na makedonsko vprašanje utrdil stališče, ker je bil v strahu, da ga Stambulov izpodrine. Koburžanu se je zagrozilo z vojsko revolucije, zato skuša svojo pozicijo rešiti s tem, da se približa opoziciji. Grekov mu je svetoval, naj se gledé krize posvetuje z vodjama opozicije, z Radoslavovom in Stojlovom.“

Pravda proti Solkanem. — Dal smo ji ta naslov. Niso mogli najti napadovalec na Goričane v Solkanu, našli so pa dva Solkanca, poljska čuvaja, ki sta po nazorih našega g. drž. pravduka krivo pričala pri uvodni preiskavi. Izrekla sta baje — vsaj v laškem zapisniku tako stoji, dasi sta moža Slovence — nekaj drugače nego so govorile neke druge pričé. Vedeti treba, da dejanje, za katero je slo, so je godilo v trdi noči in na prostem. O celi zadevi bomo natančneje poročali prihodnjije. Za danes le na kratko, kolikor smo mogli do zaključka lista ob 11 1/2 predp. dobiti iz sodne dvorane.

Obravnava je pričela ob 9 1/2. Sodnemu dvornu je predsedoval svetnik Schmurda; prisodniki so svetov. Gorin, pristava Dol' Ara in Franceschini. (S prva je bil namenjen okr. tajnik Spangia, ki pa — ni došel.) Drž. pravd. Zörner; zapisnikar avskultant Fon. Zagovornik dr. Jos. Stančič iz Tolmina. — Zatožena Zavrtanek in Erzetič sta osebno navzoča. — Pozovejo se pričé, da so opomnijo v zvezi zakona, — Pričela so zatožnica. — Pristavljata so obtožena. — Erzetič se upira latinitosti zapisnika, namreč, da ni govoril, da ktrjo Gov. so imeli cilindri na glavi. — Zavrtanek se natančneje ničesa ne spominja, le to vé, da je pri stari pošti videl štiri osebo.

Prisliši se eden „napadenih“ Goričanov Belli, kateremu stavi dr. Stančič raznih vprašanj. — Na to pride navrst „napadeni“ gor. bravec Vidrig. — Zaslizata se Miha Kled in Stefan Gomišček iz Solkana, ki sta bila tisti dan v Pevni. Okoli 11. ure sta se peljala domov; pri mitnici sta srečala 4 Goričane. Od tam do Gomiščeka nista srečala drugih oseb. — Zena Gomiščkova je bila tudi v Pevni, pové v bitavju enako gor-njim. Videla je Goričane pri mitnici, ki so se ji zdeli pijani. — Jakob Doljak je videl pri mitnici Gor.; eden se je pobil. Do Gomiščeka ni srečal nikogar in potem šel mimo stare poste; srečal ni nikogar.

— Viola, Zavrtanik in Kodelja prišli so iz Pevne do Fona okoli 11. ure. Šli so potem v Solkan in srečali Giovanellija in potem 4 Goričane. Pri Lenassiju so videli 2 Solkanca. Potem nikogar več. — Ali oni so šli do pokopalšča in med tem časom, pravi izrecno Kodelja, bi prislo lahko še 100 oseb, katerih oni niso mogli videti (pač pa obtožena, ki sta prišla zadaj).

— Kledé Luka in Stefan Čej sta šla okoli 11. ure iz Pevne; srečala sta na raznih krajih od Goriškega do Solkana 11 oseb.

Giuseppe Codermatz je bil v uvodni preiskavi izjavil, da je slišal Erzetiča govoriti v kmeti, da je srečal še po 11. uri štiri goriške pevce pri stari pošti v S. Ko pa priča pové Erzetičeve furlanske besede, pride na dan, da je govoril sploh le o Goričanib.

Čitajo se razni zapisniki; glavarstvo dalo je čuvajema izvrstno spričalo. — Dr. Stančič predlaga, naj se prečitajo razni zapisniki in preslišijo nekatere pričé. Drž. pravd. se temu upira. Sodni dvor dovoli le, da se prečita zapisnik Antona Komela. Ta je izjavil, da je videl v Solkanu blizu županove hiše še po 11. uri štiri Goričane.

(Cela pravda gre namreč zató, ker sta zatožena čuvaja pri preiskavi izjavila, da sta srečala še po 11. uri štiri Goričane pri stari pošti v S.)

Iz Ajdovščine. — „Posojilnica in hranilnica v Ajdovščini, registrovana zadruga z neomejeno zavezo“, ktera že od 1. maja t. l. z najboljšim vspehom deluje, daje posojila na osebni kredit (menjice) in zastave (intabulacije) proti 6% obrestim in plačuje 4% obresti od hranilnih vlog. — Uradnim dnem določena je nedelja od 11. ure predpoldnem do 1. ure popoldne, sicer pa daje načelnstvo vsak dan, kedar treba, podrobnih pojasnil. Načelnik: Casagrande. — Tajnik: Fr. Čibej.

Vozni redi vseh železnic na slovenski zemlji ter dalje do Dunaja in Benetk, dalje vseh pošt na Goriškem, plovni redi po morju iz Trsta in z Reke izidejo prve dni prihodnjega tedna v naši tiskarni. Cena 10 kr. — Vsakdo, ki jih želi imeti, naj se oglasi z dopisnico; dobi jih poštnine prosto, a po prijedejanj položajne poštnine hranilnice vložiti 10 kr.

Slovenska knjižnica. — Jutri izide 18. snopič, ki obsega zopet nekatere izbrane

obrazce iz slovečega „Kukátka“ (kukalo je daljnogled na dve očesi) znamenitega češkega pisatelja Vaclava Kosmáka. Snopič obsega: 1. Lovski taf. 2. Gospod Svare na deželi. 3. Kakó se v poštení občini krupalovski popravljajo vratca pri čednikovi bajti. (Te tri obrazce je poslovenil č. g. Jan. Sedel, vikar v Borjani). 4. Pust v mesteru. Poslov. Růž. — Vsak teh obrazov iz ljudskega življenja obsega v mikavni in poljudni besedi krasne nauke, ki gotovo ostanejo vsakemu bralcu še dolgo v spominu in v sreči. Takó zna pisati dandanes le Vaclav Kosmak. Zató naj širi njegove spise med ljudstvo vsakdo, komur je pri sreči blaginja našega milega narodica.

„Kazipot“ po deželi goriski in gradski dobiva se še vedno v naši tiskarni za 1 gld. 10 kr. s poštnino vred. Letos imamo s to knjigo poleg ogromnega truda še občutno izgubo. Komur se „Kazipot“ zdi toliko vreden in potreben, da bi bilo prav, ako ne ostane le pri t. letniku, naj ga le ne hvali, ampak tudi kupi. — Ob enem prosimo vse tiste, ki so ga prejeli, a ne se placali, da nikar predolgo ne čakajo s plačilom. — Prosimo tudi vse rodoljube, da nam naznanijo svoje želje gledé na prihodnji letnik.

Rohseidene Bastkleider n. 2.50 per Stoff zur kompletten Robe und bessere Qualitäten sowie schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis n. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert. Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben. Des in- etc.). Porto- und Zollfrei in die Wohnung an Trava c. Muster ungenügend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. l. Hof), Zürich (3)

2 stali iz srebrnih svetinj 9 častnih in priznatih diplom

Kwizde restitucijski fluid

C. in kr. priv. pralna voda za konje.

Cena steklenici 1 gld. 40 kr.

Ze 20 let v rabi v dvorah konjarah, v vojskih vojskih in zasebnih konjarnah, za okrepčevanje konj pred in po večjem delu, pri zviženjih, pri strpenju in itd. usposobi konja k izrednim uspehom.

Glavna zaloga: **FRANZ JON. KWIZDA**, K. u. k. oster-ung. u. k. öngl. r. m. Hoflieferant, K. u. k. Hofapotheker, Kornenburg bei Wien.

Dobiva se v vseh narodnih ali drogerijah naše države.

Hitri računar

je izšel in je tiskan v 3 jeziki: nemški, laški in slovenski. Stane trdo vezan le 30 kr.

Knjigarna in prodajalnica papirja **J. Pallic v Gorici**

priporoča **ilustrovane in modne časopise in knjige** vseh vrst. Dalje priporoča vsakih pisalnih in solskih potrebščin po nizkih cenah.

Štev. 249 Op.

Razglas.

Naznanja se, da **javna dražba**

zastavil I. četrtleta t. j. mesecev **januar, februar in marc 1893.** začne v **ponedeljek, dne 11. junija, 1894.** ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavljavnice in z njo združene hranilnice. V Gorici, dne 8. maja 1894.

U STA NO VL J E N O I. 1820.

Srebrna svetinja v Parizu 1878.

Častni in prizalni diplom na Dunaju 1873.

INSAM & PRINOTH

St. Ulrich in Gröden (Tirol).

se priporočata za cerkvena dela iz lesu, kakor:

oltarji, prižnice, spovednice, krstniki, križevi poti, sveti kipi, razpela jaslca, itel. itel.

po zelo nizkih cenah.

Geniki brezplačno in poštarine prosto.

Sprčalo. Gospoda **INSAM** in **PRINOTH** v St. Ulrich-Gröden (Tirol) sta izgotovila križev pot za zapno cerkev v Kaindlorfu (Stajersko) v popolno zadovoljnost izvedencev, da v

največje občudovanje domačinov, in to v slovočenem časti in za prav zmetno ceno. Morem tu torej vsem č. cerkvenim oskrbnikom prav toplo priporočati.

Cerkveno predstojništvo v Kaindlorfu, Stajersko.

Jos. Thurner, kapelan.

Svetovno ime se si pridobili moji Goldin-prstani

kos samo po 1 gld. 50 kr.

Te prstane od zlatih niti strokovnjaki ne morejo razločevati in so moderno-elegantno napravljeni.

Moji goldin-prstani ostanejo vedno jednaki, za kar jaz pisмено 5 let jamčim

Štv. 112. Goldin-prstan z inočanin brilantom gld. 1.50

Štv. 112. Goldin-markizki prstan s kamenom gld. 1.50

Štv. 67. Goldin-prečatni prstan z ino. ametistom gld. 1.50

Štv. 117. Goldin-lord-prstan z kamenom gld. 1.50

Goldin-poročni prstani komad gld. 1.20 Za mero prsta zadostuje poslati izrezek papirja.

Ilustrovani ceniki brezplačno in franco. **Alfred Fischer, Dunaj I. Adlergasse 12.** Pošilja se proti povzetju ali proti plačilu naprej.

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prehlavljanje in slast pospešujoče in napenjanje odstranjujoče ter milo raztopljajoče domače sredstvo

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr. po pošti 20 kr. več. Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varovana varstvena znamka. Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogerske. Tam se tudi dobi:

Praško domače zdravilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, znenje in ločenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine, v škatljah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več. Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonita varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. Fragner Praga št. 203-104, Mala strana, „pri črnem orlu“ Pošta razpošilja vsaki dan.

Vizitke, kuverte s firmo

priporoča „Goriška tiskarna“ A. Gabršček.

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „Red Star Linie“ iz Antverpena direktno v New Jork & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na uprasanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop

„Red Star Linie“ na DUNAJU, IV Weyringergasse 17 ali pri **JOSIP-U STRASSERJ-U** Statbureau & commercialer Correspondent der k. k. Staatsbahnen in Innsbruck

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačicu“ govori star pregovor.

To lahko rečem o svojem zavodu, kajti le tako velika kupnja, kakor moja, ima vsled ogromnega blaga in raznih predstij malo stroškov, ki končno pridejo kupovalcu na dobro.

Krasne uzore zasebnikom brezplačno in poštino prosto. Bogata knjiga uzorov, kakoršne dostaj se ni bilo. Še pošilja krojačem brez plačane poštnine.

Snovi za obleke.

Perutljen, in doskni za visoko duhovščino, predpamo blago za uniformne c. kr. uradnikov tudi za veterane, ognjevesce, telovadce, livreje, sukna za bitjarde in igralne nitze, za prehlajene kožij, polne plide od 4-14 gld.

Cene vredno, pošteno, trpežno, čisto voleno sukno in ne cene čunje, ki niso vredne nič toliko, kolikor stane krojač. priporoča

Ivan Stikarofsky (ki je avstrijski) v Brnu, Manchesteri.

Največja zaloga sukna v vrednosti 1/2 mil. gld.

Razpošilja le s povzetjem.

Dopisuje v nemškem, češkem, madjarskem, poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

Svojo veliko zalogo **olja iz oliv** priporoča **Enrico gn. Carlo Gortan,** Via Caserma 4, Trst [naspr. pivarni Pilsen]

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

Neprekosljive zaradi čudovitih močij in odstranijo v kratkem času s priprosto rabo ene žličice dvakrat na dan, vsaktero bolezen želoderno, žlate žile, omočice, hipohondrije, na jetrih, skazene krvi.

Cene ene steklenice 30 kr.

Prodaja se v vseh glavnih lekarnicah na svetu. Za naročitev in pošiljanje pa edino v lekarnici

Cristofoletti v Gorici.

Od premmogih zalival priobčujemo tu le dve:

V St. Štebri na Koroskem, 17 apr. Z velikim veseljem vam naznanjam, da jk moja mali ozdravela, ko je zaužila 2 stekl. Vaših slavnoznanih kapljic sv. Antona. Inucla je kre v prsih, katerega mnogi zdravniki niso mogli ozdraviti, dokler me sročen slučaj ni opozoril na Vaše čudovito zdravilo. Pošljite mi . . . itd. **Janez Konečnik.**

Mallenberg, Nad 20 let trpel sem na sreči boleznij, dokler nisem začel uživati spoveh kapljic sv. Antona. Prosim, da mi zopet pošljete . . . itd. **Johann Krautisch.**

Kdor ne veruje, naj se prepriča!

Razprodaja spomladanskega in letnega blaga za vsak stan

25% pod ceno

Sukno od 80 kr. do 6 gld. m. najljepše. Za celo obleko 3-20 m. le 2 gld. 50 kr. Sukno iz čiste volne za talarje ali svitnike 3-25 m. le 5 gld. 50 kr.

Kdor z blagom ni zadovoljen, more ga vrati.

Martin Poveraj na Travnku nasproti vojašnici v Gorici.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Ubald pl. Trnkoczy lekar z vreden rotovža v Ljubljani priporoča:

Za zelodec: **Mitridijsko k. p. p. v. zelodec.** Steklenica 20 kr., 6 steklenice 1 gld. 30 kr.

Za prsa: **Praško domače zdravilo** ali **pravi sirup** za zdravljenje in stroker razlivanja sluz in lapa bolečine, n. pr. pri kašlju. Steklenica 50 kr., 6 steklenice 2 gld. 50 kr.

Za trganje: **Praško domače zdravilo** ali **pravi sirup** za zdravljenje bolečine v krčku, nozali in rokah. Steklenica 50 kr., 6 steklenice 2 gld. 50 kr.

Vsa ta zdravila in vsa druga zdravila sredstva se dobivajo v

lekarni **Ubalda pl. Trnkoczy-ja** v Ljubljani z vreden rotovža in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

Jos. Kravagna vinogradnik in žagelnica žganja v **Pratu (Pettan) na Stajerskem,** prodaja dobna **vina** iz svojih vinogradov po 15 do 19 kr. liter; novi **tropinovec** in **silvovec** po 30 kr. stadi pa po 48 kr. liter.

Prava Hauswaldtova kava

je najboljšje kavino primesilo, izvrstno barvilo in arom. okus

Za črno kavo 1 žlico prave Hauswaldtove in 4 žlice bobove kave.

Za belo kavo 1 žlico „ „ „ 3 „ „ „

Izdajatelj in odgovorni urednik **Andrej Gabršček.** Tiska „Goriška tiskarna A. Gabršček v Gorici.